

FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE

Domeniul de studii: FILOSOFIE – limba română

Tematica și bibliografia pentru examenul de licență în FILOSOFIE

– sesiunile iulie 2023 și septembrie 2023

Proba 1 scrisă: Evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate

Candidații vor trata un subiect, la alegere dintre două subiecte trase la sorți din următoarele teme/arii filosofice:

1. FILOSOFIE MODERNĂ

1. Concepte de bază ale filosofiei lui R. Descartes

(îndoiala, dualitatea minte-corp, conștiința-de-sine, argumentul ontologic pentru existența lui Dumnezeu)

Bibliografie

R. Descartes, *Discurs asupra metodei*, părțile I-IV

Imm. Kant, *Critica rațiunii pure* (N. Bagdasar și E. Moisuc, traducători). București: Ed. Univers Enciclopedic Gold, pag. 462-471: Despre imposibilitatea unei dovezi cosmologice a existenței lui Dumnezeu.

G. W. Fr. Hegel, *Prelegeri de istorie a filozofiei*, Volumul al II-lea, pp. 407-476

Istoria filosofiei moderne de la Renaștere până la Kant. Omagiu prof. Ion Petrovici, 1939, cap. Descartes (autor C. Noica)

2. FILOSOFIE CONTEMPORANĂ

1) Disputa Foucault-Derrida în jurul unei pagini din Descartes

1. Poziția lui Michel Foucault

2. Poziția lui Jacques Derrida

2) Jacques Derrida – rațiune, deconstrucție și autoimunitate

3) Michel Foucault – rațiune și putere

Bibliografie:

Michel Foucault – *Istoria nebuniei în epoca clasică*, Humanitas, 2005, passim.

J. Derrida – „Cogito și istoria nebuniei”, in *Scriitura și diferența*, Univers, 1998, pp. 53-99.

M. Foucault – „Corpul meu, această hârtie, acest foc”, trad. B. Ghiu, versiune electronică.

„Autoimunități, sinucideri reale și simbolice. Un dialog cu Jacques Derrida”, in Giovanna Boradori, Filosofie într-un timp al terorii, Paralela 45, p. 133-205

M. Foucault - „Omnes et singulatim: spre o critică a rațiunii politice”, in Lumea e un mare azil, Idea, Cluj, 2005, p. 73-97

3. LOGICĂ

1. Erori de argumentare (sofisme). Definiție, descriere și exemple

- sofisme de relevanță: argumentum ad hominem, argumentum ad baculum, om de paie, argumentum ad misericordiam, argumentum ad populum

- sofisme inductive: argumentum ad ignorantiam, argumentum ad verecundiam, post (cum) hoc, generalizare pripită, sofismul dovezilor incomplete (cherry picking), falsă analogie

- petitio principii/circularitate

- sofisme de ambiguitate: echivocație, compoziție și diviziune, pantă alunecoasă

- erori structurale: falsa dilemă, negarea antecedentului, afirmarea consecventului.

Bibliografie*:

Cazacu, Aurel, Teoria argumentării, România Press, București, 2007, pp. 89-101.

Copi, Irving M., Cohen, Carl, McMahon, Kenneth, Introduction to Logic, Ediția a paisprezecea, Pearson, Harlow, 2014, pp. 109-166.

Marga, Andrei, Argumentarea, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, pp. 315-350.

Sălăvăstru, Constantin, Teoria și practica argumentării, Editura Polirom, Iași, 2003, pp. 305-365.

* Pentru fiecare dintre titlurile din bibliografie, este indicat capitolul în care se tratează erorile de argumentare. Se vor parcurge, în fiecare caz, doar tipurile de erori incluse în tematică.

4. ETICĂ ȘI ETICĂ APLICATĂ

1. Datorie și post-datorie (Kant și Lipovetsky).

Bibliografie primară:

Kant, Immanuel, Întemeierea metafizicii moravurilor. Secțiunea întâi, Trecerea de la cunoașterea morală a rațiunii comune la cunoașterea filosofică, Ed. IRI, București, 1995, p. 205-216.

Lipovetsky, Gilles, Amurgul datoriei. Etica nedureroasă a noilor timpuri democratice, capitolul I, Ed. Babel, București, 1996, p. 30-56.

Bibliografie secundară:

Bauman, Zygmunt, Etica postmodernă. Introducere, Ed. Amarcord, Timișoara, 2000, p. 5-20.

5. ESTETICĂ ȘI FILOSOFIA ARTEI

Tema: **Teorii filosofice ale frumosului și ale artei: Kant, Gadamer.**

Subiecte:

1. Teoria frumosului la Kant
2. Teoria artelor frumoase la Kant
3. Ontologia artei la Gadamer

Bibliografie primară:

1-2. Kant, Immanuel, Critica facultății de judecare, [1790], traducere de V. Dem. Zamfirescu, Al. Surdu, București, Ed. St. Enc., 1981; reeditată Ed. Trei, 1995: „Analitica frumosului” (§ 1-22), „Deduția judecăților estetice pure” (§ 30-42), „Dialectica facultății de judecare estetice” (§ 55-60); § 43-45; §46-50, §51-54, §58-60, Observațiile I, II (p.176-180).

3. Gadamer, Hans-Georg, Adevăr și metodă [1960-1990], traducere de G. Cercel, L. Dumitru, G. Kohn, C. Petcana, București, Ed. Teora, 2001: “Recuperarea întrebării privitoare la adevărul artei”, pp.71-85; “Ontologia operei de artă și semnificația ei hermeneutică”, p.86-135; Gadamer, H.-G., Actualitatea frumosului [1977], trad. rom. Iași, Ed. Polirom, 2000: „Artă și imitație”, p.15-29; „Actualitatea frumosului. Arta ca joc, simbol și sărbătoare”, p.63-126.

Bibliografie secundară:

1. Rațiu, Dan-Eugen, Estetica, Filosofia artei, suporturi de curs, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca, 2022.
2. Rațiu, Dan-Eugen, Disputa modernism-postmodernism. O introducere în teoriile contemporane asupra artei, ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012, pp.97-131 (Gadamer).

6. METAFIZICĂ ȘI ONTOLOGIE

Critica tradiției metafizice occidentale

1. Analizarea demersului de regândire a metafizicii, în funcție de sfera umanului și clarificarea concepției despre ființă, în contemporaneitate.
2. Formularea diferenței ontologice și surprinderea caracterului ei aporetic.

Bibliografie:

Heidegger, Martin. “Ce este metafizica?” în Repere pe drumul gândirii, București, Editura Politică, 1988, pp. 33-51

Heidegger, M., Ființă și timp, București, Editura Humanitas, 2006, Introducere, Cap. I și II, pp. 5-51

Heidegger, M. Postfață la „Ce este metafizica?” în Repere pe drumul gândirii, București, Editura Politică, 1988, pp. 281-289.